

EESTI SPORDILEHT

N° 8

**Neljapäeval,
23. veebruaril 1922**

A. Teder,
Eesti meister iluuisutamises.

**Toimetaja
Harald Tammer.**

**Väljaandja
Eesti Spordi Liit.**

Eesti õpetajaskonna arusaamatus kooli kehalise kasvatuses küsimuses.

Valus on hinges, kui selle üle pean rääkima. Nagu noaga torgatakse südamesse, kui selle küsimuse, kui vaeselapse üle pean jälle mõtlema. Valus on nende pärast, kellele pärast pean neid ridu siin kirjutama. Tahaks kaasa tõmmata kõigest hingest Eesti kooli liikumisele, edinemisele, paranemisele siin esitatud kujul, mis üks esimese järgu tähtsusega küsimus meie kooli elus, tahaks kooli sees tema kitsamas ringis midagi õige vähestki läbi viia, mis asja parandaks — selleks on aga kümme takistust ja takistajat ees. Eesti õpetajaskond pole arusaamisele tulnud ses küsimuses, ta pole veel omale selle küsimuse suurt pädagoogilist tähtsust selgeks jõudnud teha. Meie kooli kehalist kasvatust võetakse ikka tema vana äraiganenud mõiste all, kui üht „turnimist“, tsirkusetegemist, karglemist jne. Õpetajaskond pole veel lahti saanud endise venevaimse kehakultuuri kütetetest, kus see õpeaine koolis ainult vormi täitmises ja vales sihis rajatud oli. Keha kultuurist pole veel aru saadud kui ühest psükoloogilisest, moraalsest, kasvatuslisest, inimest kehaliselt kui ka vaimliselt distsiplineerivast põhimõttest. On mindud ikka vana shabloonilist teed, kus klassis istumine ja raamatulugemine — sõna laiemas mõttes — ikka esimese järgu tähtsusega arvatakse olevat. Pole veel suudetud aru saada, et vabadus, liikumine, mäng — üldse, mis pädagoogilisesse kehakasvatusse puutub, palju suurema tähtsusega on, kui see raamatutuhnimine. Sellepärast on pääasi koolitöös lapse hinge, liigutuste, initsiatiivi, ettekujutusvõime tundma õppimine. Pole veel arusaadud, et ülearune klassi vaimline töö lapsele koormav on, kui sinna vahele vaimulahutust — osalt puhkamistki — mängu näol ei anta. Last õpime kõige paremini mängus, liikumises tundma; sääl on ta enam-vähem vaba õpetajate survest ja klassi igavusest, monotoonsest vaikusest. Mängus õpib laps iseennast avaldama, õpib ise ennast tundma, õpib teisi õpilasi tundma, õpib mängu ja teiste õpilaste sääduste alla end painutama. Ta tunneb end siin vabana, ühtlasi ka mille-giga seotud olevat. Ta õpib liikumi-

ses mängus oma vaimu teritama, omi vaateid avaldama. Siin võib ta ise-iseisvalt liikuda, kuid peab ühtlasi ka teiste kaasõpilaste huviseid tähele panema. Mäng ja üldse kehakasvatuses ala — see on iseenesest juba praktiline elu, tema kitsamas mõttes; siin elab laps kõik elu elemendid tema elementaarsemas ilmutuses läbi. Sellepärast on tähtis, et meie juba maast madalast lapsi, nende

A/s Balti Spordi ja Võimlemisriistade VABRIK

Tartus, Aurulaeva tän. nr. 1.

Vabriku ladust alati saadaval kõiksugu

suve- ja talvespordi abinõusid:

Suuski, suusakeppe ja rihme.
Spordikelke, suusk-kelke, lastekelke.
Hockeykeppe ja palle.
Jalgpalle, kettaid, odasid, haamreid
jne. jne.

Võimlemise jaoks:

Hobuseid ja kitsi.
Roobaspuid puust ja rauast.
Turnikuid, hoolaudu, võimlemismatte.
Ronimise teivaid, redelid, Rootsi seinu
jne. jne.

Esitaja Tallinnas o.-ü. „ESTO“.

eneste teadmata, mängu abil elu algelementidega tutvustame. Kes julgeks eitada neid põhimõtteid, kes julgeks vastu astuda nendele põhimõtetele, et nad mitte õiged ehk elujõulised ei ole. Tuldagu tõendama, et need põhimõtted lapse kasvatuses mitte põhjanevad ei ole! Toogu kehakultuuri, kui pädagoogilise abinõu — igas tema laiemas mõttes, vastased, paremad ja kaaluvamad põhjused ette. Näidaku nemad, et see mitte parematest abinõudest lapse igakülgses

Üldine osavõtjate ja kohtunikkude kogupilt Eesti esivõistlustest iluuiskelemises.

Akeli foto.

Ülemine rida, vasakult: neiu Märk, h-ra Grünreich, neiu Stamm, hrad Teder ja Reeder, neiu Frey, hra Kipasto, proua Ljonov-Laane ja hra Hiiop. Alumine rida kohtunikud.

kasvatamises pole! Näidaku nemad, et laps rohkem istuda, kui liikuda ehk mängida armastab! Seda ei saa keegi kuidagi tõendada, see oleks absurd!

Õpetajad! Katsume tegelikult — liikumises, mängus seda lastele kätte õpetada, mis neile ehk muidu värvituks jääb. Viime lapse mängu — kehakasvatuse — õpetame ja juhatame talle sääli tegelikult neid küsimusi kätte, mis elus tarvis läheb. Õptame talle tegelikult lihase tundega orienteerima, vaimutööga ja mõistusega ümberkäima; õpetame teda tegelikult, osavust, julgust, meelekindlust, initsiatiivi — praktilise elu seisukohalt tarvitama, sest õpetame ju lapsi tegeliku elu jaoks — siis on sellest palju suurem kasu ja on sellest palju kasulikumat tagajärjed — kui meie seda unises klassis, halvas õhus, suusõnaliselt saavutame. Meie lapsed ja elu ongi

sellepärast halvad, et meie liig palju suuga jutlustame, moraliseerime, tegelikult ja isiklikult vähe eeskuju andes.

Meie koolielu on juba teist sihti võtmas, kui see Vene ajal oli. On asutud rohkem tegelikule loovale tööle, kui see ennem oli. Ei saanud ju Vene ajal lapsed koolis mängida, hüpata, liikuda — selle tõttu on ka meie praegused vanemad koolimehed, kes sel ajal õppisid, ses asjas arusaamatumad ja kinnisemad, kui praegused nooremad õpetajad. Kuid ka paljud nooremadki edumeelsemad õpetajad ei suuda veel kehalist kasvatust, kui vaimu ja keha arendavat faktori — selgena enesele ette kujutada. Ei võeta arvesse üldse vaimu ja mõistuse kandjat — keha. Opereeritakse ainult vaimu kallal, söödetakse teda kõiksugu tarkustega, mille tõttu ta liialt koormatud saab, pudeneb, haigeneb ja viimaks kokku võib variseda.

Meil antakse õpilastele 5—6—7 tundi päevas vaimlist tööd, kuna kehalist tööd ainult 2 tundi nädalas on. Sedagi katsutakse kõiksugu kitsenduste läbi kibedamaks teha. Õpilane olgu puutükk, ta seisiku nurgas ehk seina ääres teibana, siis on ta hää õpilane. Hale on sarnase kooli loogika, haletsemise väärt sarnased õpetajad! Keha ja vaim on ligidases ühenduses, nad nõuavad mõlemad ühevõrra arendamist, sellepärast on loomulik vähemalt üks

Sportimiseks tarvitaminevad

jalanõud

on saadaval

O. Kirusk'i kaupluses,

V. Karja tän. 5, Tallinnas.

tund päevas võimlemist ja mängu. Sellele seisukohale asus ka üleriikline võimlemisõpetajate kongress. Sellepärast on meil palju kõveraid, hädiseid, sante, arstiabi palujaid, et meie lastel laseme vähe liikuda, vähe vaba õhku sisse hingata. Rohkem vaba liikumist, mängu, puhast õhku — siis võime mureta meie laste, ühtlasi rahva tervise üle olla. See on vääramata algtõde, aksioom. Saagu vabameelne Eesti õpe-

taja sellest aru, asugu õigele teele, vabaneugu vanuist veneaegseist iganenuist traditsioonest. Ka ministeerium ja koolivalitsused esinegu ses asjas veel rohkem edumeelsemate sammudega õpetajate ees, selgitagu ja andku tõsiseid tõukeid ses tervendavas sihis. Asugu võimlemisõpetajad ses sihis tugevasti ja järelandmata tööle. Selleks jõudu!

Võimlemisõpetaja A. Kalamees.

Eesti Jalgpalli Liit.

Eesti Jalgpalli Liidu asutamise vajadus ja mõte tekkis Tallinna suuremate seltside jalgpalliringkondes mineval sügisel, pääle Eesti jalgpalli esivõistluste, kus ilmsiks tuli, et tegutseval Eesti Spordi Liidul üle jõu käib, kiiresti kasvava jalgpalliliikumise juhtimist oma kätes hoida, niisama ka, et see esmatähtsusega spordiharu erikogemustega juhte ja enam süvenemist asjasse nõuab, kui seda üleüldine Eesti Spordi Liit oma mitmekülgse tegevuskavaga suudab.

Kolm Tallinna suuremat seltsi: Kalev, Sport ja Jalgpalli klubi astusid oma esitajate läbi kokku ja töötasid välja Liidu põhikirja, mis detsembri kuus Tallinna-Haapsalu Rahukogus kinnitati. Ülemal-tähendatud seltside esitajaist moodustatud ajutine Liidu juhatus võttis veebruari kuu algul Eesti Spordi Liidu Jalgpalli osakonna funktsioonid üle ja asus oma otsekoheste ülesannete täitmisele*). Esi-meses järjekorras tuleb nimetada siin Liidu määruste väljatöötamist (asja-armastaja, vahekohtuniku, protestide, selt-sidest ülemineku, mängude järjestamise ine.). Siis on moodustatud 7-liikmeline vahekohtunikkuude kolleegium, mis jääb alaliselt töötama Liidu juhatus juure nõu-andva häälega, jalgpallimängu määruste selgitamiseks ja mitmesuguste ettetule-vate küsimuste lahendamiseks. Ka kutsu-takse Liidu juhatus poolt lähemal ajal igast seltsist 3—4 õpilast vahekohtunik-kuude ettevalmistamise kursustele, kelle-del tulevikus jääb ainuõigus tegutseda võistlustel.

*) Sellega on Eesti Spordi Liidu Jalgpalli osakond likvideeritud ja temasse registreerund ühingute suhted lõppend.

O|ü „ESTO“

Tallinn,

: Pikk tän. 47. :

soovitab suuski, liuraudu,
tõuke- ja sportkelke ja muid
- talvespordi abinõusid. -

O|ü „ESTO“

19. märtsil s. a. kutsutakse kokku Jalgpalli liidu asemikkude kogu koosolek, kus muu seas ka Liidu juhatus valitakse.

Kodumaal on olemas suurem huvi jalgpallisporidi vastu, kuid puudulikkude teadmiste ja väärmõistete läbi töötavad tekkinud jalgpalliringid loiult ja kindla sihita. Ainuke edenemistee on siin ühine-mises Jalgpalli liitu, jalgpallimängu tõst-miseks väärilisele kultuurilisele kõrgu-sele.

Ka ei ole veel meie suuremad jalgpalli harrastavad spordiseltsid väljaspool Tal-linna Liidu liikmeteks astunud. Tehke seda aegsasti, jalgpalli hooaeg on ukse ees!

Kalevi raskejõustiku võistlused

19. veebruaril s. a.

Üle hulga aja korraldati Tallinnas avalikke raskejõustiku võistlusi. Publikum, kes on ju tülpind jääpalli „kepivibutamisest“ ja muist kiduraist talispordi võistlustest, tarvitab juhust, et tungil täita kitsavõitu „Lootuse“ seltsi saali ja innestuda „rassimisest“ ja „pommisikutamisest“, tüsedatest kämblatest ja tugevatest turjadest. Võistlejate arv oli ka rohke, nii et mõnedki tantsuhimulised tüütusid võistlusi jälgimast ja kurvameelselt ohkasid ikka uusi ja uusi paare maadlusmatile ilmuma nähes. Üldse paneb rõõmustama asjaolu, et võistlejate hulgas palju noori, uut elementi. Mitmed vanad kuulsused ei esinenud: reklameeritud maadlejad — ühenduse puudumise tõttu Soomega, kuna mõnel tõstemeistril vist uus süstem veel käepärast pole. Siiski olid võistlused küllalt huvitavad ja põnevad, iseäranis tõstmises, mis hulgas ülesäetud rekordideski peegeldub.

Maadlemises

kujunes võitude järjekord järgmiselt:

Sulgkaal: 1) Volt (Tartu Kalev), 2) Väli (Tall. Sport), 3) Kurvits (Tartu Kalev).

Kergekaal: 1) Uik (Tall. Kalev), 2) Puks (Tall. Sport), 3) Kusnets (Tall. Kalev).

Keskkaal: 1) R. Steinberg (Tall. Sport), 2) Ternestin (Tall. Kalev), 3) Laurberg (Tall. Kalev).

Poolraskekaal: 1) Loo (Tall. Sport), 2) O. Steinberg (Rakvere Kalev), 3) Laur (Tall. Kalev).

Raskekaal: 1) Kruusenberg (Tall. Kalev), 2) Sirk (Tartu Kalev).

Paljutootavaid jõude näib kujunevat Väli'st, Uik'ist ja Loo'st, kes enam-vähem väljaarenenud tehnika juures omavad

Tõste tagajärjed:

Osavõtja nimi.	Selts.	Ühe käega rebimine.	Ühe käega tõukamine	Kahe käega surumine.	Kahe käega rebimine.	Kahe käega tõukamine	Summa.	Au- hind.
Sulgkaal								
Schmidt	Tall. Kalev	158 *)	(200) 193 *)	181 ³ / ₄ *)	181	248 *)	961 ³ / ₄	I.
Kõiv	" "	138	152	176	176	236	878	II.
Kergekaal								
Noormägi	" "	145	188	205	176	248	962	I.
Vanaaseme	Tartu Kalev	138	176	205 ¹ / ₂ *)	181	260	960	II.
Olei	Tall. Sport	126	152	164	152	212	806	III.
Keskkaal								
Puusaag	Tartu Kalev	155	181	188	181	272	977	I.
Grüün	" "	150	152	188	193	248	931	II.
Lang	Tall. "	120	140	164	140	212	776	III.
Poolraskekaal								
Hallop	Tartu Kalev	174	212	212	212	284	1094	I.
Toom	Tall. Sport	150	183	217	176	248	974	II.
Puhkur	" Kalev	143	164	200	188	248	943	III.
Raskekaal								
Tammer	Tall. Kalev	168	188	212	212	(303) 301 *)	1081	I.
Raag	" Sport	157	188	195	208	289	1037	II.
Tihane	Tartu Kalev	155	181	200	193	255	984	III.

*) Eesti rekordid.

Klambrites näidatud tagajärged on saavutatud päale kolmanda tõste.

Rätsepa tarvituste kauplus

S. S. ORLOFF,

S. Karja tän. 10, Tallinnas,

soovitab spordimeestele omast ladust:

hääd inglise ülikonna-, fraki-,
smokingi- ja voodririidet, kui ka
kõiksugu muid rätsepa tarvitusi

südidust ja hääd tahtejõudu. Vanad „matadorid“ näisid olevat endises vormis ja

„hää tervise juures“, Volt vast oli veidi agaram kui harilikult. Kõvemad matshid olid Uik'i ja Puksi, Steinbergi ja Ternestini (oh, oleks Steinbergil tehnikat!), Krusenbergi ja Sirk'i vahel.

Tõstmises

oli, nagu ju öeldud, enam põnevust. Eelolevad suurvõistlused näivad kõiki harjutama kihutavat; mõnda kes ju tükk aega pole võistelnud. Rekorde seati üles tükki kuus, neist tuleb Schmidti arvele üksinda neli, kes näib olevat praegu oma võimise tipul. Suurepäraliselt töötas Hallop, saavutades kogusummat, mida keegi päale Neulandi Eestis pole näidanud. Ka Tammeril, kes ilma suurema tehnikata töötas, õnnestas üht rekordi panna, mis „asjatundjate“ ütelse järel pidi 316 naela kaaluma, kuid kaalu pääl 303-ni kokku kuivas.

Eesti esivõistlused jääpallis.

Sport B — Kalev B

mängu kordamisel 11. veebruaril, mis tagajärjega 2:1 (1:1) Sport'i kasuks lõppes, tuli ilmsiks jällegi kalevlasi iseloomustav pääpuudus — ülekaal mängus n. n. „töövõit“, kuid saamatus seisukorra kasutamises, goalidelöömise oskamatus. Mängides esimest poolt vastu kõva tuult ja surudes mängu Sport'i poolele, õnnestas jällegi Ellmannil umbes 20 minutil

gulise rõõmukära saatel palli Kalevi väravasse. Ka teistkorda sünnib see, kuid nüüd loetakse see of side'iks. Kogu mängu lõpupool käib väljale kogund ja plangul röökivate ulakate sõimuvalingu all (kaotaja poole aadressil), mis igatahes ka oma moraalsel mõju mängu iseloomu (hüüded: „löö pooleks!“) ja tagajärje kohta avaldamata ei jäta. Kalevlased on goalidega impotent.

Eesti esivõistlused jääpallis. Kalev A — Sport A.

Äge võitlus palli pärast.

Akeeli foto.

läbimurda ja palli värava nurka lüüa, mis aga poolaja lõpuks tasutakse. Oletatakse teisel poolajal perituult mängides kalevlaste suurt ülekalu, kuid eksitakse. Ülekaal on, kuid kaitsjate kohmakuse ja vale markeerimise tõttu, murravad sportlased läbi ja löövad „leivaroti“ laulukoori põr-

Rõõmüstaval viisil on V. S. Sport'i juhatuse samm sarnase lärmitsemise kõrvaldamiseks astunud ja igatahes tagajärjekalt, sest et Kalev A — Sport A meeskonda mäng püsis viisakuse piirides, olgugi et päältvaatajate närvid enam pünevil tohtisid olla. Ei tohiks ju iseenesest

Eesti esivõistlused jääpallis. Kalev A — Sport A.

Akeli foto.

!Kriitiline moment Kalevi värava ees: väravaaht Kull ja ajaja Paal vastastikku.

midagi n. n. laulukooride vastu olla, olen neid organiseeritud kujul olümpiamängudel ja mujal vaimustava, võistlejaid sütitava ergutusena kuulnud (ämeeriklaste vilekoor) ja olid nad meilgi sügisestel jalgpallivõistlustel kõdistava vahetalana, kuid viimased nende esinemised, kus üksikud toored isikud hoopledes, poisikeste toetusel, poriga mängijaid ja sporti üle külvavad, sundides päältvaatajaid seda voorimehe või täituru „luulet“ maitsema, sunnivad nende täielikku ärakaotamist tervitama (kas või politsei ja tuletõrjujate abiga), et spordi ja seltside au päästa, — niikauaks, kui meie „koorilauljad“ suudavad oma rõõmu ja vaimustust juba inimlikul kujul avaldada. H. T.

Sport A — Kalev A 8 : 1 (2 : 0).

ideaalse ilma ning rohkearvulise päältvaatajatehulgaga asetused mõlemid meeskonnad väljale, et omandada 1922 aasta Eesti esimängija nime ja rändavat auhinda.

Endisi resultaate ning jõudude vahetõrki arvustades jõudsin võistluse eel otsusele, et mäng äärmiselt väikse ehk jälle — suure kaotusega emb-kumba ka suks lõpeb, põhjendades oma arvamist sellega, et tuju langemisel ühelt poolt, teiselt poolt võimalus avaneb, oma äranägemise järel talitada.

Selgus, et moraalne kindlus puudus Kalevil. Ka mõjus mängu kiire tempo Kalevi meeskonna kontseptsioonide segi-

Eesti esivõistlused jääpallis. Kalev B — Sport B.

Akeli foto.

Kalevlased (mustad) murravad Sporti kaitset läbi.

Eesti esivõistlused jääpallis. Kalev B — Sport B.

Ellmann lööb gooli.

Akeli foto.

minekuks, nii et igaüks omapääd talitama hakkas, lootust kaasmängijatesse kaotades. Ainsad mehed Kalevis, kes enam-vähem korralikult vastupanid, olid Härjapää, Klumberg ja Ostrat, kuna Lual palju tööd ei olnud Rõksi halva mängu tõttu. Klumberg ja Härjapää töötasid kui „heinalised.“

Sport'i ajajateliin töötas kui üleskeeratud vedru, tagasihutatud hingelistest tähteimpulsidest. Kombinatsioon järgnes kombinatsioonile, üks keerulisem kui teine. Kaitse töötas korralikult, poolkaitse pääd aurates, hästi seisukohta võttes ning oma kaitset mitmel korral hä-

dast päästes. Sport mängis väga korrapäraselt, oma vana taktikat „kontidelõhkumist“ mahajättes, arusaades, et niisugune võit impopulaarne on.

Goolide tegijatena demonstreerisid Sport'is Tell, Paal, Rubli. Kalevi „goolipapa“ oli „Lex“, päästes seega Kalevit kuivast kaotusest. Kalevil oli esimesel poolal 4—5 goolisaamise võimalust, kuid läksid nurja. Sport'il oli teisel poolal sama palju möödalöödud pallisi, nii et resultaat enam-vähem omal kohal on.

Vahekohtunikuna oli hra Mc. Kibbin võistluse tähtsuse kohaselt rahuloldav.

M—n.

Mitmesugust.

Sportblatt

toob oma 38 numbris s. a. Kalevi tõstevõistluste kutse täielikult.

Rahvusvahelistel ujumisvõistlustel Stokholmis

veebruari algul (talvebasseinis), millest ka paremad Saksa ju Ungari ujujad osa võtsid, saadi järgmisi tagajärgi:

200 m. rinnuli: T. Henning, Rootsi, 2 m. 59 sek.; M. Sipos, Budapest, 3 m. 1 s.

100 m. seljali: P. Holmström, Rootsi, 1 m. 18,3 sek. (Rootsi rekord); Lundkvist, Rootsi, 1 m. 30 sek.

200 m. rinnuli naistele: Margit Bratt, Rootsi, 3 m. 39,2 sek.; Carin Nilsson, Rootsi, 3 m. 42,1 sek.

400 m. vabalt: Arne Borg, Rootsi, 5 m. 18,7 sek. (Rootsi rekord); H. Heinrich, Saksa, 5 m. 44,6 sek.

100 m. vabalt: O. Trolle, Rootsi, 1 m. 4,1 sek. (Rootsi rekord); Kenyery, Ungari, 1 m. 5,3 sek.

200 m. vabalt: Arne Borg, Rootsi, 2 m. 27 sek. (Rootsi rekord); H. Heinrich, Saksa, 2 m. 29,7 sek. (Saksa rekord).

55-meetrilise suusahüppe

on teinud Norras Olaf Kaasa Baegnerdali uue suusamäel Valdres'is.

Oxfordi üliõpilased

olla oma hokkeiturnee mannermaal goolide vahekorraga 87 : 2 lõpetanud.

Suusahüpetes Põhjamängudel

on Norra esimeseks tulnud punktide arvuga 321.125, teiseks Soome 297.885 p., kolmandaks Rootsi 228.375 p. Individuell võitis Nieminen, Soome, 164,5 p., teine Henriksen, Norra, 162 p., kolmas Bonna, Norra, 159.125 p.